

Sayın Murat Gülsoy

[12/01/2007](#) **ENGİN MERCANCI**

Romanınızdaki Cem'le aramda bir yakınlık var. Gerçi siz, Cem'in bir gününü anlatmışsınız ama yaşadıkları, aramda bir yakınlık doğması için yetti. Hem siz bu bir günü anlatırken sanki bütün hayatını anlatmışsınız. Cem'i çok iyi tanıyor olmalısınız. Ben, Cem'e yardımcı olabilirim. Karısı Serap hâlâ yaşıyorsa tabii. Serap gibi bitkisel hayat süren birine bakmak çok zor. Anneannem de Serap gibi iki yıldan fazla yataktan çıkamamıştı. Ama onu yatağa bağlayan beyin ölümü değil, aporeksiydi. Kasları çalışmıyordu, yatakta hareketsiz yatıyordu ama beyni tıkır tıkır işliyordu maşallah. Televizyon koymuştuk yatağının karşısına, ben onun sevdiği filmleri bulup getiriyordum, DVD'den izliyordu, ama o kadar ifadesizdi ki yüzü, sanki benim anneannem değildi. Neyse... Biraz heyecanlıyım sanırım. Hava henüz aydınlanmadı. Hayatımda ilk kez bu saatte bir mektup yazıyorum. Hem de hiç tanışmadığım birine. Belki de kendime gelmek için kalkıp kahve yapmalıyım. Az önce bir rüya gördüm de, etkisinden kurtulamadım.

Romanınızdaki Cem, meraklı bir insan; araştıran, kendini geliştiren biri. Ne de olsa gazeteci. Benim kaldığım yerden o devam edebilir. Cem, çok soru soruyor; kendini, çevresini, hayatı sorguluyor. Ayrıca, kendini bitkisel hayata girmiş karısının bakımına adanmış, anlamlı geldi bana. Vicdanlı, iyi kalpli. Takdir ettim doğrusu. Anneannem öldükten sonra, kaldı çalışmalarım, elim varmıyor. Bu yüzden Cem'le paylaşsam diyorum, o akıllı bir adam, vakti de var, geliştirir; ben ona altyapı bilgisini veririm. Cem, düşer bu işin peşine; Serap'ı rahat ettirmek için, bitkisel hayat koşullarını iyileştirmek için yapar bunu. 'Bir umut' değil mi zaten, onu da karısına bu kadar bağlayan, bir gün, gözlerini açacak ve hayata kaldığı yerden devam edecek umudu. Yoksa, insan aklını yitirir. Ümidini kesmiş olsa, bir bakımevine verirdi. O koşullardaki bir insana bakmanın ne kadar zor olduğunu biliyorum. Üstelik, biz evde dört kişiydik. Buna rağmen, kendimizi yetersiz ve çaresiz hissettiğimiz o kadar çok oluyordu ki... Sevgilinin Geciken Ölümü'nü okurken yaşadığımız günlere yeniden döndüm. Ben, öyle kitap okuyan bir adam değilim. Ne bileyim, alışmamışım. İnternet elimin altında, her bilgiyi bulabiliyorum. En azından bilginin izini sürebileceğim kanallara ulaşabiliyorum. Cem de Serap'ın hastalığıyla ilgili bilgiyi internette aramış ya... 'Bitkisel hayat' için hastalık denir mi? Bilmiyorum, kafam karışık. Hayatla ölüm arasında bir geçiş gibi de duruyor, canlılıkla insan olmak arasında bir ara dönem gibi de. Anneannem de Serap gibi kıpırtısız yatıyordu ama zihnin çalışması, algılamının ve duyumsamanın sürmesi ama tepki verememek, bitkisel hayattan çok farklı. Romanınıza o yüzden 'Sevgilinin Geciken Ölümü' dediniz sanırım. Yoksa, zaten, ölüm için 'gecikti' denir mi? Serap hem ölü gibi, hem değil. Romanınızın adı, ilk gördüğümde (şirketteki bir arkadaşın masasında görmüştüm) çok sarsmıştı beni. Ben anneannemin erken öldüğünü düşünürken, bir sevgilinin ölümüne 'gecikme' demek, tuhaf gelmişti. Kitabı bu hafta sonu, başımı kaldırmadan okudum. Ne güzel yazmışsınız. Gündelik hayatın ayrıntıları, gazeteler, ilişkiler, duygular, duygusal ve düşünsel çelişkiler ve Cem'in soruları, soruları, soruları... Sanki, Cem'in hikâyesiyle "hayat, içinden çıkamadığımız şeydir," diyorsunuz.

Neyse, anneannemin durumunda kaydettiğim gelişmeleri size anlatayım. En başta şöyle düşünmüştüm: İstekler beyindeki bazı bölgelerdeki ısı değişiklikleriyle ifade edilebilirdi. Bu yüzden beynin sinyallerini alabileceğim, bunları bilgisayarda toplayabileceğim arabirim üzerinde çalışmaya başladım. İnternet formlarından bu verileri nasıl toplayabileceğimi çok kısa zamanda öğrendim. Zaten bu sensörleri hazır olarak buldum, bir kask gibi anneannemin başına yerleştirdim, beynin 10 noktasından sinyaller, kablolarla elektronik bir devreye bağlanıyordu, bu devreden

gelen sinyalleri bilgisayara printer portundan bağladım, anneannemin beynindeki 10 noktadan 0-255 aralığında sürekli veriler gelmeye başladı, iřin en başında çok heyecanlandım, gelen verileri bilgisayara kaydettim. Veri topladıktan sonra anneannemin karşısına geçtim ve "anneanne, Őimdi tuvalete gitmeyi dűřün" dedim, "sürekli dűřün." Sonra bilgisayar başına koştum, sürekli değişen değerler karşısında bir noktadan gelen verilerin değiştiğini gördüm, sonra bu değerlerin ortalamasını aldım ve bu değerlere benzer değerler geldiğinde bilgisayarın 'anneannenin tuvaleti geldi' kaydını çalıştırmaya hazırladım. Ama olay bu kadar kolay değildi tabii; çünkü bilgisayar nerdeyse saatte bir 'anneannenin tuvaleti geldi' işaretini veriyordu. Demek ki, değerler başka bir dűřünceyle karşıyordu. Daha fazla veri toplamalı, daha ayrıntıya girmeliydim. Ayrıntı meselesi bende bir saplantıya dönüştü. Sürekli yeni bir bölgeye yeni bir tarayıcı yerleştirmek, verileri daha hızlı almak, analizi daha hızlı yapmak gibi. Basit bazı Őeyleri anlamaya başlamıştım. Aylar geçtikçe sonuca yaklaştığımı hissediyordum, ama sadece bir histi tabii. Sorularım hep aynıydı: Acaba ortalamada mı bir hata oluşuyordu? Yoksa bilmediğim bir istatistik formülü mü vardı? Standart sapmayı mı uygulamalıydım, quartil formülünü mü? Sinyal noktalarını 30'a çıkardığım halde veriler birbirine karşıyordu. Sonra, aklıma kaskı kendime takmak geldi. Dođru ya, dűřüncelerimdeki değişiklikleri anında monitörden izleyebilirdim. Böylece, söylemesi ayıp kaçacak belki, erotik resimlere bakarken aldığım verilerle bira içerken aldığım verilerin aynı olduğunu gördüm. Demek ki, anneannemin tv kanalı değiştirme isteği, herhangi bir istek anındaki beyin aktivitesiyle çakışabilir. Ama bu arada, anladım ki, tuvalete gitmeyi istemek dűřüncesiyle gerçekten ihtiyaç duyması, farklıymış; çünkü, her ikisi de, farklı dataları döndürüyordu. Bunu anlamak, benim için küçük çaplı bir devrimdi. Artık bilgisayar, anneannemin tuvalet isteğini günde bir-iki sapmayla doğru gösteriyordu. Çok mutluydum. Monitördeki renkler, anneannemin sözcükleri olmuştu. Biz onlardan cümleler kuruyorduk. Dün romanınızı bitirdiğimde çalışmalarım, belki Cem'in işine yarar diye size mektup yazmayı dűřünmeye başladım. Ve gece bir rüya gördüm. Romanınız, Cem'in gördüğü bir rüya ile başlıyordu ya... Rüyamı da anlatmak istiyorum: Ofisteymiřim. Kutuların, kümelerin içine gömülmüş bir program yazıyormuşum. Anneannemin yatağı da masamın yanıdaşında. Yine öyle kendini bilmez bir halde yatıyor. Başına, kalbine, kollarına kablolar bağlı. Kalp, beyin ve kan hareketleri monitörde çizgiler halinde akıyor. Ben o hareketleri sayışlaştırıyorum habire. Yazıcıdan sürekli kağıtlar çıkıyor. Yazıcı eski tip nokta vuruşlu yazıcılar gibi ses çıkıyor, gürültü giderek yükseliyor. Tedirgin oluyorum sestem. Gelip ne yaptığımı göreceklerini dűřünüyorum. Anneannemin üstündeki battaniyeyi alıyor ve yazıcıya örtüyorum. Rüya bu ya, ses kesiliyor. Derin bir oh çekiyorum. Ama bu sefer de anneannemin üşüyeceği geliyor aklıma, telaşlanıyorum. Ne yapacağımı bilmez haldeyken yazıcıdan çıkan kağıtların hızlandığını ve ofisin bir kağıt denizine dönüşmeye başladığını fark ediyorum. Sanki anneannem de, ben de o kağıtların içinde boğulacaktımız. Bođulma hissiyle uyandım ve mutfağa gidip su içtim. Uyuyamadım tabii. Size bu mektubu bir an önce yazmak istedim. Umarım, sizi sıklamamışımdır. Kısacası, Cem'le bir konuşun; çalışmalarım ilgilenebilir. Seve seve yardım ederim. İyi günler dilerim.